

“เมื่อก่อนปลูกพืชอะไรก็ขาดทุน
จนเมียปนทุกวัน
หนี้สินเยอะ เพราะเราไม่มีความรู้
อย่างตอนแรกๆ ก็ทำนาอย่างเดียว
อยากได้น้ำมันรถก็ขายข้าว
อยากไปเที่ยวก็ขายข้าว
สุดท้ายข้าวไม่พอกิน
ทำให้มีหนี้สินสะสมเพิ่มมากขึ้น ”

ศูนย์เรียนรู้ตามแนวพระราชดำริ อ่างเก็บน้ำห้วยปู้ ด้านเกษตรทฤษฎีใหม่
นายขวัญใจ แก้วหาวงศ์

ที่อยู่ : เลขที่ ๗๒ หมู่ที่ ๖ บ้านเหล่านกยูง ตำบลดงมะไฟ อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร
รายได้เฉลี่ยต่อปี ๑๘๐,๐๐๐ บาท

“ปรับวิธีคิด...เปลี่ยนวิธีทำ
สู่ผู้นำต้นแบบ”

อาชีพเดิมก่อนเข้าร่วมโครงการ

นายขวัญใจ แก้วหาวงค์ ชายวัย ๖๕ ปี บ้านเดิมอยู่ที่บ้านหนองบ่อ ตำบลนาหัวบ่อ อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม จบการประถมศึกษาปีที่ ๔ หนีความวุ่นวายทางการเมืองในสมัยนั้นมาอยู่ที่จังหวัดสกลนคร ยึดอาชีพปลูกปอกระเจา ทำอย่างนี้เรื่อยมาแต่ยิ่งทำยิ่งล้มเหลว จึงตัดสินใจเลิกทำการเกษตร และเข้ามาใช้ชีวิตขายแรงงานที่กรุงเทพฯ จากคนงานก่อสร้างจนเป็นคนคุมงานก่อสร้าง รายได้ดีพอสมควรแต่ก็ไม่พอเลี้ยงลูกเมียอีก ๔ ชีวิต และเหมือนสวรรค์แกแล้ง นายขวัญใจกลับล้มป่วยลงต้องได้รับการผ่าตัด และเมื่อออกจากโรงพยาบาล ก็ไม่สามารถทำงานได้เหมือนเดิม จึงต้องออกจากงานพร้อมกับเงินประกันสังคมจำนวน ๑๕,๐๐๐ บาท ซึ่งใช้จ่ายได้เพียง ๓ เดือน ก็หมดลง นายขวัญใจ จึงหันกลับมาทำการเกษตรอีกครั้ง โดยเริ่มจากการกู้ยืมเงินจาก ธกส. มาลงทุนซื้อเครื่องมืออุปกรณ์ทางการเกษตร ด้วยต้นทุนที่สูงแต่ผลผลิตน้อยส่งผลให้รายได้ไม่เพียงพอกับค่า

ใช้จ่ายในครัวเรือน ความผิดพลาดที่เกิดขึ้นจากการทำเกษตรของลุงขวัญใจในครั้งนี้ได้กลายเป็นบทเรียนสำคัญในชีวิต เพราะต้องแบกภาระหนี้สินจำนวนมากนับแสนบาท

ปรับวิธีคิด...เปลี่ยนวิธีทำ

ในขณะที่ลุงขวัญใจ สิ้นหวังกับการทำเกษตรแบบลองผิดลองถูกนั้น ได้เห็นรายการโทรทัศน์นำเสนอเรื่องการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริ และทำให้เกษตรกรประสบความสำเร็จในอาชีพเกษตรจนสามารถลืมตาอ้าปากได้ ประกอบกับในขณะนั้นตนเองไม่มีทางเลือกสำหรับอาชีพที่จะทำให้ตนเองมีรายได้เลี้ยงครอบครัว เลยมานั่งคิดว่าหากตนเองปรับวิธีคิด และเปลี่ยนวิธีทำ ก็อาจจะประสบผลสำเร็จเหมือนเกษตรกรรายอื่น ๆ ได้เช่นกัน เริ่มหาแหล่งเรียนรู้ ถามเขาบ้างขอไปช่วยงานบ้างแบบครูพักลักจำ แล้วมาลองปรับกับของตนเอง ลองผิดลองถูกแบบตั้งใจจริง ๒ ปีผ่านไป ก็ยังไม่สำเร็จในปีที่ ๓ ค่อยดีขึ้นแต่ก็ยังคงมีปัญหาอยู่มากมาย จากวิธีการทำเกษตรแบบคิดไปเองโดยไม่มีหลักวิชาการ

ใฝ่รู้คู่มุ่งมั่น...พัฒนาจนสำเร็จ

จนกระทั่งปี ๒๕๔๔ เจ้าหน้าที่ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานฯ พบว่านายขวัญใจ มีความมุ่งมั่นและมีความพยายามในการทำเกษตรแต่ยังไม่ประสบผลสำเร็จ จึงชักชวนเข้ามาร่วมเป็นสมาชิกเกษตรกรของศูนย์ฯ เพื่อจะได้มีโอกาสได้รับความรู้ทางด้านเกษตรและได้ไปศึกษาดูงานในสถานที่ต่างๆ เพื่อจะได้นำแนวคิดที่ได้มาปรับใช้ให้สอดคล้องกับพื้นที่ของตนเอง ทำให้ลุงขวัญใจ มีแนวทางการทำงานที่ชัดเจนขึ้น พัฒนาการปลูกพืชแบบหมุนเวียน ขุดลอกบ่อเพื่อกักเก็บน้ำ ปรับรูปแปลงนา บำรุงดินด้วยปุ๋ยพืชสดปลูกกล้วยสลัดไม้ผล มีรายได้ตลอดทั้งปี จนประสบผลสำเร็จและได้คัดเลือกให้เป็นหัวหน้าศูนย์เรียนรู้ จนกระทั่งได้รับรางวัลชนะเลิศแปลงเกษตรทฤษฎีใหม่ในระดับประเทศ เมื่อ ปี พ.ศ. ๒๕๕๕

ปัจจุบันลุงขวัญใจ มีรายได้และความเป็นอยู่ที่สบาย ไม่มีหนี้สิน ได้นำเอาองค์ความรู้ที่ตนเองมีเผยแพร่กับผู้ที่สนใจและเป็นจุดศึกษาดูงานของทั้งภาครัฐและเอกชนตลอดจนเกษตรกรทั้งชาวไทยและประเทศเพื่อนบ้านต่างก็เข้ามาศึกษาดูงานอยู่อย่างต่อเนื่อง

การดำเนินกิจกรรมในปัจจุบัน

บนพื้นที่ ๒๐ ไร่ ของลุงขวัญใจ ประกอบไปด้วยกิจกรรมต่างๆ ดังนี้

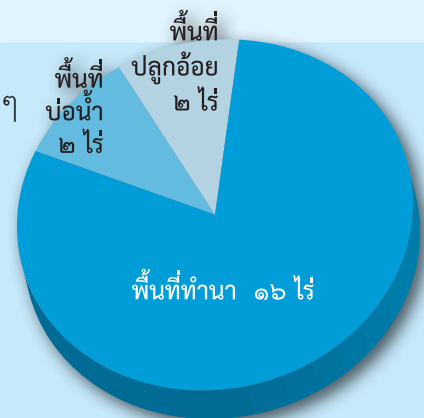
๑) ทำนา จำนวน ๑๖ ไร่ หลังจากเก็บเกี่ยวแล้วปลูกกล้วยและพืชผักหมุนเวียนต่อเนื่อง

๒) ขุดบ่อน้ำ จำนวน ๒ ไร่ เลี้ยงปลากินพืช ๕,๐๐๐ ตัว ขอบบ่อปลูกไม้ผลและไม้ยืนต้น

๓) ปลูกอ้อย จำนวน ๒ ไร่ เพื่อทำน้ำอ้อยสดและน้ำตาลอ้อยปึก

๔) เลี้ยงโค ไก่ดำและไก่พื้นเมือง เป็น และเลี้ยงกบในบ่อท่อซีเมนต์

ผลผลิตที่ได้ เดิมอาศัยรถพ่วงใส่มอเตอร์ไซค์ ไปขายถึงในเมืองสกลนคร เมื่อมีเงินทุนพอก็เปลี่ยนเป็นรถยนต์ และผลผลิตจำนวนมากพ่อค้ามารับซื้อถึงที่รายได้เฉลี่ยวันละไม่ต่ำกว่า ๔๐๐ - ๕๐๐ บาท

ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ (ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๖)

กิจกรรม	ค่าใช้จ่ายในการลงทุน บาทต่อปี	รายได้ บาทต่อปี
๑) นาข้าว	๒๗,๐๐๐	๘๕,๐๐๐
๒) พืชไร่, ไม้ผล	๒๑,๐๐๐	๙๘,๐๐๐
๓) พืชผัก	๘,๑๐๐	๓๐,๕๕๐
๔) เลี้ยงสัตว์	๗,๐๐๐	๒๐,๐๐๐
รวม	๖๓,๑๐๐	๒๗๓,๕๕๐
รวมรายได้สุทธิ		๑๑๐,๔๕๐

๔๐ ตัวอย่างความสำเร็จ :
เกษตรกรในโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ